

Han d'n trekpot

(Uit het parlevinkersleven)

door P. A. de Rover

DE lucht was deinzig en de wind beet, toen Han op een morgen, begin December, buiten kwam. Z'n handen in zijn steekzakken, 'n vestje over zijn dikke, wollen trui, z'n pet in de oogen getrokken, liep hij naar den waterkant. Het water was grimmig gerimpeld door een fellen Oostnoordooster, die nu al een dag of wat waaide. Ongemakkelijke wind voor schippers in den winter. 't Water joeg de rivier af, kuilde om de koppen der kribben, die glad van ijs waren op hun flanken. Je hoorde 't water ruischen en als je door een sleep meegenomen werd naar beneden, kwam je niet meer thuis, moest je wachten tot er weer vaart opkwam.

Han stond op de brug, die hijzelf gemaakt had om zijn roeiboot gemakkelijk te kunnen laden en lossen. Hij keek over de rivier, eerst naar „boven”, toen naar „beneden”; daar bleef zijn blik gericht op één punt. Hij hoorde blazen: een sleep begon den strijd tegen het bondgenootschap van stroom en wind.

„'t Wordt een zware dag vandaag,” bromde Han, terwijl hij zijn boot aan het achtertouwte naar de brug trok. Hij sprong erin, liep over de zijkisten naar voren, maakte de ketting, waaraan de boot gedurende den nacht voor anker lag, los van het kikkertje, trok hem toen langszij de brug, meerde hem vast. „Doe je eve mee, Tijn? Er komt een sleep oploope!”

Tijn, Han's vrouw, hielp mee. Ze droeg de waren aan, die allemaal in de kleine boot gepakt werden, ieder kistje, iedere doos op zijn eigen plaats. Vroeger liet Han 's avonds het meeste in de boot, maar sinds een dief daarvan gebruik gemaakt, en de drijvende winkel schoon leeg gehaald had, loste hij alles.

Tijdens het inladen kwam de bakker.

„Morge Han. Kouwe neus vandaag jô!”

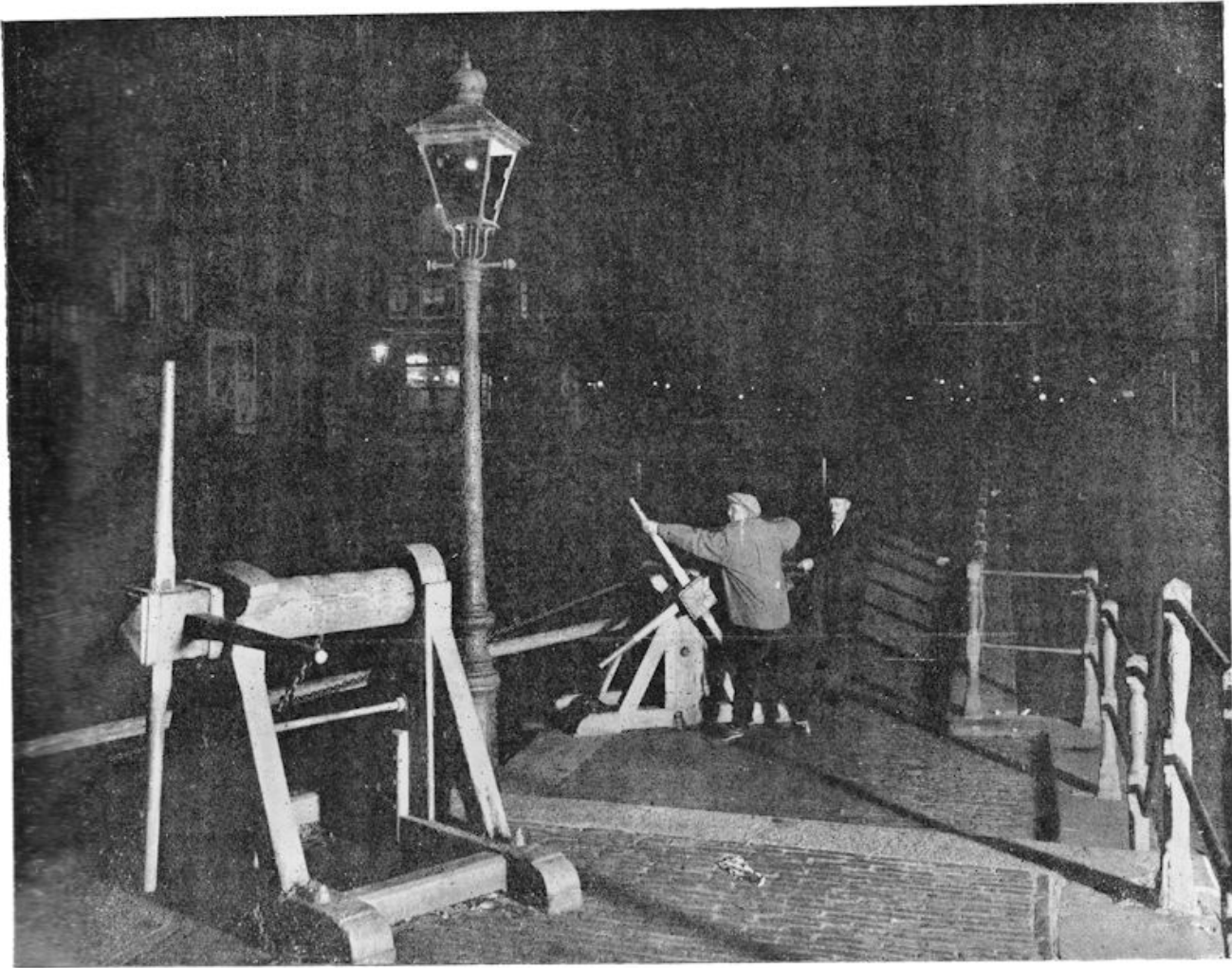
„Ja,” antwoordde Han, glimlachend om de dikke das van den bakker. „Je kan nou beter in een warme bakkerij zijn. Maar wij zijn gehard, wij kunne er tege. Jij ben met je dikke das eer verkoue, dan ik zonder. Maar 't zal toch niet mee-
valle vandaag, alles wordt zoo glad als spek.”

„'n Beetje voorzichtig doen, jô.”

In de stem van den bakker klonk het eenvoudige warme meeleven. Hij schoot Han de brooden aan, die ze keurig ving en ze voor in de kist zette, rechtop. Toen was de roeiboot geladen. Han maakte voor- en achtertouw los, riep gendag aan Tijn en den bakker en roeide wég.

De zacht-groen geverfde boot van Han d'n Trekpot, zoals hij in den volksmond genoemd werd, omdat zijn vader jenever uit een trekpot ¹⁾ dronk, bonkte tegen de eerste, geladen kast van de sleep. Han wipte de riemen in, stapte over de roeidocht in de kop, nam het opgeschoten touw, legde het kalm om den voorbijschietenden bolder. Bijna tegelijkertijd kwam het touw strak; door den plotselingen ruk boog Han mee tot op de kop, veerde dan terug en sloeg het touw een paar maal om de groote houten kikker tegen het zijboord. De roeiboot sleepte mee. De kleine golven, die de Oostenwind afjoeg, stompten als kleine vuisten tegen de breede bootkop, werden kapotgestooten; langs het buitenboord

¹⁾ geëmailleerde theepot.

's Avonds bij de sluizen

Foto Van Agtmaal

Avond op de rivier

Foto Eberhardt

OPGANG

gleed het water sissend schuinweg de rivier op. Achter de boot bolde het omhoog, trachtte nu en dan binnen te snappen, 't lukte niet.

Han klom op de kast, liep naar de stuurstelling, waar de schipper aan het groote horizontale stuurrad stond.

„Morge schipper,” zei hij, „lastig sture?!”

„Och man, wind en stroom op de kop, hij zwaait of-t-ie bezope is; 'k heb de grootste moeite om 'm in 't stuur te houwe.”

„Wil 'k geloove; 't valt voor geen mensch mee op de rivier nou. Maar 't is ons brood en we vare, niewaar?”

De vrouw van den schipper kwam uit de roef om te koopen, een klein emmertje in de hand.

Han ging naar zijn boot.

„Twee tarwe brooden en een wit. Zijn ze versch?”

„Zoo uit de ove,” antwoordde de parlevinker, „'k kom net van huis.”

Hij opende de kist, waar de damp uitsloeg, overhandigde de vrouw de nog warme brooden. Ze legde ze op de luiken bij zich.

„Vier liter melk.” Han mat ze in 't emmertje.

„Vier pond kaas.” Han nam zijn weegschaal van onder de roeidocht, zette hem erop, sneed een kaas open, woog.

„Vier pond en twee ons, mag dat?” vroeg hij. De vrouw knikte, ging voort met opnoemen van wat ze noodig had, legde alles op de luiken.

„Heb je eieren?”

„Puike,” zei Han, „van eige vastzittende kippe.”

„Geef me er dan maar vijftien. Niet de kleinste hoor!”

„Zoek er zelf de grootste maar uit!”

Dit was zoo Han's taktiek. Zoo handelde hij met iedere klant, dan hadden ze allemaal de grootste en waren tevreden.

Toen de vrouw eindelijk klaar was, spuwde Han op zijn kleine leitje, veegde er met zijn mouw over en maakte een optelsom. Hij liet 't de vrouw zien. Ze rekende na en betaalde.

„Hier, voor den schipper,” zei Han en gaf de vrouw een paar sigaren.

„Goeie reis, hoor!” riep hij toen, zette zijn voeten schoor tegen de kop van zijn boot, trok, tot hij vlak bij den bolder was, wipte toen 't touw los.

Han duwde zijn boot af, haalde toen snel zijn touw binnenboord; hij had er een hekel aan, dat 't nat werd; dan werd 't stijf door de vorst en onhandelbaar. Door het natte touw kwam ook het eerste water in de boot, dat spoedig bevroor.

Han sloeg zijn handen warm, nam een slok brandewijn, ging dan op de roeidocht zitten, roeide.

Er kwam een geladen zeilschip af.

De giek stond ver overboord. Het vleugeltje bovenop de mast wees vooruit, als een vinger naar een doel. Han maakte aan de schuit vast. Op de achterplecht stond de schipper in een dikke bonker. Zoo nu en dan liep hij heen en weer, stampte met zijn klompen.

„'t Gebeurt niet dikwijls dat jij zoo je windje heb,” zei Han.

„Nee, en de wind zit daar vast. We houwe 't zoo nog wel een dag of wat.”

„'k Ben er ook bang voor. Wat heb je in?”

„Grint.”

„Heb je nog wat noodig van me?”

„'k Zal es kijke,” zei de schipper en liep naar voren, dook in 't vooronder. Han nam zoolang 't roer. De schipper kwam terug met zijn vrouw en Han verkocht weer. Als dank voor de klandizie gaf hij den schipper een borrel brandewijn uit zijn glaasje zonder voet. Het kleine meisje, dat ook achterop gekomen was, kreeg drie speculaasjes.

Ongeveer een uur later kwam een sleepboot oploopen met een witte band in de

OPGANG

pijp en een witte rand boven de boeg. *Keulsche Vaart XIV* stond erop. Hij trok vier leege kasten.

Han kende die sleepboot. 't Was een klant. Maar 't grijpen was gevaarlijk. De twee voorste kasten hingen vlak achter de boot; als hij misgreep, ging hij onder de kasten door, Han wist het. Maar met gevaar ging hij dagelijks om. Hij moest hem grijpen, hij kon geen klant laten passeeren.

Kalm roeide hij naar de boot.

Een stoker met een rooie das om kwam naar de reeling loopen. Hij wipte zijn riemen weer in, nam enkele slagen van het touw om zijn arm en toen hij dwars van de stoker was, slingerde hij in een mooie bocht het touw op de boot: de worp tusschen leven en dood.

De stoker bukte, greep, draaide vliegensvlug het touw eenige malen om den bolder, toen kwam het strak. Met een hevige bonk sloeg de roeiboort tegen de sleeper. Een spitse straal afgewerkt water spoot over Han's bootje. Toen hield de straal op.

Terwijl Han verkocht, lag zijn bootje vast tegen de groote gedrukt als wist het zich hier veilig tegen wind en water; mee dreunde het met de rhythmiek van de schroef.

Toen de parlevinker klaar was, klom hij over de reeling, liep naar de „kap” in de stuurkast.

„Naar Utrecht?’ vroeg hij.

„Naar Amsterdam, maar als 't weer nog een dag of wat zoo blijft, krijgen we last van ijs.”

„Voor mijn rekening dat 't over twee dage heust,” voorspelde Han en hij keek over de rivier met den blik van den man, die het water sinds jaren al kent.

„'t Is niet te hopen, 't is nog veel te vroeg. Laat 't met Kerstmis en Nieuwjaar maar vriezen, dan kunnen we het 't best gebruiken. 't Valt voor jou ook niet mee om te varen met dit weer!”

„Nee, de kou daar kunne we tege, maar het ijs in de boot is lastig. En daar ontkom ik niet aan, want ik krijg onwillekeurig water binne.”

Van boven kwam een groote raderboot afloopen. Hij voer een hooge golf voor de kop. Han zag het met wrevel. Hij had zoo graag een eind mee naar boven gegaan. Nu moest hij losgooien om niet te veel water binnen te krijgen.

„Goeie reis, kap,” zei hij, trad uit de stuurkast en klom in zijn eigen bootje.

De stoker was onderin geweest om nog wat op te gooien, kwam nu naar boven, ging weer bij den bolder staan. Han nam een riem, zette die tegen het boord van de sleepboot, riep „Los” tegen de stoker, duwde uit alle macht. Met een sierlijke zwaai boog zijn boot van de *Keulsche Vaart XIV* af, schoot toen langs de leege kasten. Zijn touw hing in 't water, daar kon 't niet bevriezen. De groote witte boot gleed raderkloppend voorbij. Toen haar golven kwamen wiegde Han's zacht-groene bootje behaaglijk erover heen.

Kriemhilde las de parlevinker en hij nam een scheut brandewijn.

Toen Han een paar uur later aan een motor hing, kwam een Fransche sleepboot met drie geladen kasten af. Han keek er naar en zag uit de stuurstelling van een der kasten een schipper komen, die dreigend de vuist tegen hem opstak.

„Wel hier-en-gunters!” zei hij opeens hardop. „Da's jammer, da's jammer!”

Hij wist dat deze schipper op hem gerekend had en nu kon hij hem niet meer hebben. Hij strekte zijn beide armen uit, maakte een beweging met zijn lichaam die zijn groote spijt moest uitdrukken. De schipper zette zijn handen aan zijn mond en schreeuwde duidelijk hoorbaar: „*Inhale!!!*” Toen wees hij naar boven. Han keek. Daar, heel in de verte, kwam een groote pakboot af.

Inhalen. Ver naar beneden meegenomen worden. Niet meer thuis kunnen komen als er geen vaart meer was. Hij wist het opeens alles. 't Was al na den middag. Toch vroeg hij kalm aan den motorschipper:

OPGANG

„Nog meer schipper? Als 't kan, moet ik die pakboot zien te grijpe.”

„Dat zal je niet meevallen. Die sleept je onder water door. Maar geef me nog een half pond tabak, Van Nelle's en een half mud aardappelen, dan ben ik er wel zoo ongeveer. Wat zijn 't voor aardappels?”

„Eigeheimers, beste hoor,” prees Han.

De verkoop van het half mud aardappelen gaf hem dubbele vreugde. Nu werd het achterste gedeelte van zijn boot, waar twee zakken onder een zeiltje stonden, verlicht. En met dit vriesweer was aardappelen meevoeren riskant.

Han maakt de rekening. De schipper, de knecht en hij dronken een „piere-verschrikker” uit het glas zonder voet, toen gooide Han los.

De pakboot kwam snel nader. 't Was een groote met een roode band waarin een wit kruis, om de pijp. *Goudswaard en Kolff* zei Han in zichzelf. Die boot liep hard. Dat grijpen zou een parlevinkerskunst worden, een van die momenten, die 't roeiersleven hard maken. Maar 't moest. En 't kon, wist Han, met koel beleid.

Hij schoot zijn touw keurig op, legde het schuin tegen het boord, dat aan den kant van de pakboot zou komen, strooide wat zout op de buidelling, waarop hij straks stevig staan moest, wreef met den rug van zijn hand langs zijn neus, ging dan op de roeidocht zitten, roeide.

Maar vlak daarop legde hij de riemen weer in. Hij liep tusschen de zijkisten door, stopte het zeiltje dat over de nog resteerende zak aardappelen en de klompen lag, goed vast, lichtte de deksels van de zijkisten op, om te zien of daarin alles goed lag, zette de petroleumbussen tegen het boord wat schuiner. Na deze inspectie nam hij een pruim en roeide rustig naar de groote pakboot.

Daar kwam-die. Voor zijn kop stootte hij twee witte waterschuiers schuin weg, uit de pijp bolde somber-dreigend zwarte rook. Han zag het, voelde iets van die vreemde dreiging, was toch rustig. Zijn gelaat stond strak, onbewogen; zijn dunne lippen waren stijf gesloten, zijn blauwe oogen keken ernstig. In zijn blik was het onverzettelijke: het moet.

Vlak bij de pakboot kwam hij. De bruisende koggolf stootte als een geweldige witte vuist tegen zijn bootje. Han trok bij den laatsten slag aan de riemen, dat ze bogen en steunden, toen legde hij ze vlug in. Met zijn touw in de hand wachtte hij... een deel van een seconde... om den bolder onder de reeling gleeed zijn touw vast en toen... een onweerstaanbare ruk... het touw zoefde enkele meters door zijn handen, maakte ze gloeiend. Han hield het, maar schoot voorover, werd languit over de kop van zijn boot getrokken, zweefde tot zijn middel over het snelschietende kokende water, hield vast met taaie kracht... zijn boot sleepte mee.

Toen liet hij één hand los, trok zich terug in zijn boot, maakte het touw vast. Om en onder hem raasde het water, woelde tegen zijn bootje als in koeling van woede; de pakboot sleurde het zacht-groene ding mee; den kop opgeheven stond het fier in het water met den onverzettelijk-sterken man erin, den man, die overwon door zijn harden wil, zijn taaie kracht.

Han keek even in zijn handen. Hard waren ze door 't dagelijks hanteeren van het harde touw; ze gloeiden nog, het touw was er wel hevig doorgeschooten.

Toen keek hij om. Zijn boot stond zóó schuin in het water, dat zij schepte.

Hij nam het half mud aardappelen eruit, zette het in de kop. Dat hielp.

Er kwam een Fop Smit-boot oploopen.

„Dat dat nou ook nog komt,” bromde Han. „Van die booten heb je wat last.”

Hij wist dat zoo dadelijk het water over zijn bootje zou jagen, maar hij moest er doorheen. Hij moest dien schipper inhalen, die op hem gerekend had. Hij moest door. Hij was niet gewoon op te geven wat hij begon.

OPGANG

Daar kwamen de golven. Zij liepen op tegen de zijde van de pakboot, die Han met zijn kleine bootje meedoogenloos er tegenin sleurde.

Op de eerste golf steigerde de kop omhoog, naar de tweede dook hij, bonkte met een geweld die 't heele bootlichaam sidderen deed de waterbrok aan splinters, het water ketste vooruit, opzij, omhoog, een nevel van witte spatten striemde over de open boot en om de parlevinker, die vast stond, ze opving tegen zijn borst, in zijn gezicht. Hij hield de wacht bij zijn touw, dat een sterkte-proef had te doorstaan. De weegschaal onder de roeidocht rinkelde omver. De schalen, de gewichten, kwamen in het „oostgat”¹⁾ terecht, waar petroleum dreef.

Nog een golf en nog een.

De roeiboot was plotseling dol geworden in strijdwoede, schoot op, dook, wankelde heen en weer, verbrijzelde de korte, nijldige golven, die achteraan kwamen met zijn harde, wilde kop. Van Han's ruige, verweerde gezicht droop het ijskoude, bijtende water. In de boot werd 't tot ijs. Maar Han's touw hield en het kleine dappere roeibootje met den harden fieren man erin sleepte triumfeerend mee aan de groote sterke boot door het wijdweg bruisende water. Toen was 't voorbij en nam Han een slok brandewijn, omdat hij daarvan zoo heerlijk ging gloeien inwendig. Het binnengekomen water „ooste” hij snel uit het „oostgat”. Toen hij klaar was, liep hij de klant voorbij.

Zoo heeft Han de schipper, die de vuist tegen hem opstak, ingehaald. Hij heeft verkocht. Hij is meegenomen, ver van zijn huis. De schippersvrouw heeft hem een groote kop heete bouillon gegeven. Die bouillon is als een vuur geweest, dat heerlijk door hem heen brandde. Hij heeft gevraagd wat ze daarvoor van hem wilde hebben, 't was hem wat waard. „Niets Han,” heeft ze gezegd, „je hebt zooiets wel noodig, als je zoo'n heelen dag op de rivier zwalkt met dit weer.” Toen heeft hij in haar donkere oogen gekeken met een blik, waarin ze de dankbaarheid las van een groot kind.

Nu is 't half vier in den middag.

Nu is de rivier verlaten.

Nu schiet nog, als den heelen dag, het water snel om de koppen der kribben. Somber-grauw liggen deze tanden van het land in het koude water.

De lucht is strak-blauw, wordt lager deinzig. De wind veegt in onverminderde vaart naar het lichte Westen. Het Oosten gaat violet kleuren.

Over een goed uur zal de vloed komen, maar dan is het donker, dan wil Han thuis zijn. En dat kan, want langs het Zuiden komt nog een klein sleepje op, 'n Kuipertje¹⁾ met een paar leege klippers erachter. Dat Kuipertje moet Han thuisbrengen. Hij strooit nog wat zout in de boot, neemt een homp brood, een stuk kaas en een haring, spoelt dat weg met een teug brandewijn. Nou kunnen we er nog een uurtje tegen, zegt hij tevreden tegen zichzelf. Zijn dag is goed geweest. Nu naar huis, nu naar de warme kachel, bij Tijn. Hij zal een van die klippers grijpen en in de roef gaan.

Als hij eraan denkt, vergeet hij de kou, die door zijn lichaam kruipt, die wel op de vlucht slaat voor een slok brandewijn, maar die weerkomt, ijziger, heviger. De kou maakt hem stijf. Hij gaat staan, stampet met zijn beenen en als brood en kaas en haring weggewerkt zijn, neemt hij zijn pruim weer, die hij zooeven uit den mond gelegd heeft.

Het Kuipertje vaart dicht langs 't Zuiden. Onder de kop van een krib buigt 't telkens wat naar buiten, daarboven gaat het weer naar binnen. Zoo doen ook de klippers achter hem.

60

1) „Oosten” en „oostgat” zijn dialectische woorden voor *hoozen* en *hoosgat*.

1) 'n Sleepbootje van dien naam, met een K in de pijp.

OPGANG

Han zwaait met zijn rechterhand naar de „kap” op het bootje, legt zijn touw goed, dat stijf is, net als hij. Dan voelt hij iets van een lichte zwaai in zijn hoofd. Han d'n trekpot, mompelt hij, maar kan 't ook anders met zulk weer? De klipper is hoog. Han moet zich uitrekken om zijn touw om den bolder te leggen, de schipper schiet toe, legt het er voor hem om, en dan... dan valt Han en opeens voelt hij zich meedoogenloos achteruit over boord trekken. Een stekende pijn in zijn rechterbeen doet hem steunen, hij grijpt in groote angst het boord van zijn roeiboot, hij wil er niet uit, hij wil niet loslaten. Heviger pijnscheut schrijnt door zijn been, dan plonst hij te water...

Hij voelt dat water in zijn lichaam bijten, maar hij houdt het boord... Er glijdt iets van zijn been; dan werkt hij zijn lijf, dat nat is tot aan zijn borst, binnenboord. Hij valt neer op de roeidocht, balt zijn vuisten het Kuipertje achterna, dat met zijn drie klippers verder vaart, kalm, onbewogen, onbereikbaar.

Dan stroopt hij zijn kous af; om zijn been loopt een dikke, roode band. Daar is het wreede, ijsharde touw er omheen gewrongen, dat gaf die stekende pijn. Han weet wat er gebeurd is. Hij is in een slag van het touw gaan staan en toen achteruit over boord getrokken. Hij weet ook, dat de schipper, die bij den bolder stond het touw losgegooid moet hebben, toen hij zag wat er gebeurde, anders zou zijn been afgeklemd geworden zijn.

Een groot verdriet sluipt in hem op, omdat dit wellicht de laatste kans is, om thuis te komen vanavond. Hij roeit naar den wal, die troosteloos vlak is, gaat tusschen de kribben in de luwte van een bos geel riet liggen. Zijn kleeren verstijven, de kou kruipt door zijn lichaam. Een slok brandewijn, dat is het beste middel ertegen. Han neemt een flinke teug.

Zoo ligt hij daar een uur. Langzaam komt de schemering.

Het violet van het Oosten wordt dieper en klimt aan den hemel. Van het Oosten komt de nacht, met den wind, die kouder wordt. Het licht van het Westen krimpt weg. Eentonig ruischt het water om de kribben. Breed en verlaten ligt de rivier, die donkerder kleurt, al donkerder, geheimzinnig, troosteloos, somber. En door 't riet vlak bij hem ruischt weemoedig de wind.

Aan den strakken hemel, boven Han, komen de eerste sterren, koud, bleek..... Han voelt de groote verlatenheid van de rivier. Hij kent die wel, ondergaat die toch telkens weer opnieuw. Hij heeft gevaren, zijn gansche leven, van zijn negende jaar. Nu is hij veertig. Hij kent het mooie van dit leven, maar ook het wreede. Hij zit voor in de kop, uit den wind, denkt aan Tijn, die nu op de brug staat, en uitkijkt naar hem. Dan staat hij op, hij moet in de weer blijven, anders verstijft hij geheel. Hij voelt dat zijn hoofd licht is, maar hij weet wat hij doet. Hij gaat roeien, oproeien langs het gele riet, hier loopt de stroom ook op, hier gaat het goed.

Maar dan komt hij bij de krib, dan moet hij er om heen.

De stroom en de wind, ze grijpen zijn boot, ze duwen, ze worstelen met hem, met Han, den harden parlevinker, die trekt aan de riemen, dat ze buigen. Hij scheurt de riemen door het water. Ha! Hier is de strijd weer, de strijd van altijd tegen wind en water. Overwinnen moet hij. Door zijn lichaam trekt een warmte, die de stijfheid verjaagt; het water bruist om zijn boot, wil hem onderuit duwen, maar dat mag niet. Han gaat staan bij iederen riemslag, rukt dan met de volle hevigheid van zijn harde lichaamskracht; zijn mond krampt samen, de lijnen van zijn gezicht zijn strak, onverzettelijk, de taaie wil om te overwinnen bezit hem geheel.

Hij kijkt naar de kop van de krib, die donkere, sombere steenklomp, die koud, ongevoelig, onbewogen in de rivier steekt. Die kop moet onderuit, dan wint hij. Maar die kop gaat niet onderuit. Han voelt zijn wil branden in hem, door-gloeien zijn gansche lichaam. Dan ziet hij dat de kop van de krib, langzaam, zeker, naar boven trekt. Hij verliest.

Volhouden. Nog eens probeeren. Hij laat zijn roeiboot afzakken tot in de

OPGANG

„neer”¹⁾, zet zijn voeten schoor tegen de zijkisten, neemt zijn aanloop. Opnieuw schiet de boot in den stroom, heviger is Han's worsteling. Maar weer gaat de boot zakken, langzaam, tergend langzaam, maar zakken, al maar zakken, verliezen. Han ziet het, geeft 't toch niet op.

Hij laat de boot tegen de krib vallen, trekt zijn touw onder de roeidocht door, stapt op de stortsteenen onder aan de krib. Die zijn glad, spiegelglad. Hij valt, voelt de pijn door een scherpe steenkant schrijnen langs zijn pols, maar hij staat op, zoekt steun op de gladde steenen opnieuw, en trekt.

Ten derden male schiet de kop van de boot in den stroom, maar nu schuin naar buiten. Nu vallen wind en water aan op de zijkant, nu zullen ze het touw trekken uit de handen van dien worstelenden mensch, nu zullen ze die leege boot meevoeren in triomf, nu zullen ze dien mensch ook meesleepen in de stille donkere diepte van het water, als hij niet los wil laten. Hun triomf is zeker.

Han trekt, maar hij heeft geen steun genoeg. Opeens weet hij, dat hij 't nu geheel verliezen zal, hij voelt dat de machten van stroom en wind grooter zijn dan zijn lichaamskracht. Weer valt hij; het touw blijft hangen achter een steen. Langzaam palmt hij het touw in. De boot komt beneden de krib, uit den stroom, weer naar hem toe, gehoorzaam, trouw, als een hond naar zijn baas.

Dan klimt hij maar weer binnenboord, slaat het touw nog een keer om den grooten steen en voelt het verdriet en de verlatenheid en de vretende kou grooter dan daarstraks.

Als hij zoo even gezeten heeft, richt hij zich plotseling op. Hij gaat staan, klimt op de roeidocht, kijkt door het donker naar het Westen, Hij heeft goed gehoord. Daar komt een geel licht over het water, langs het Zuiden komt het. Duidelijker hoort hij tuffen. Een motor. De hoop schiet door hem heen als een bundel warm zonlicht door een donkere koude kamer. Er komt nog een motor op. Nog een kans.

De schipper van de motor zal hem niet zien. Han heeft geen lantaarn aan boord, maar dat deert niet. Hij zal den bolder weten te vinden. Hij weet immers waar die staat op een motor. Een nieuwe vreugde geeft de ontdekking, dat het vaartuig geladen is, het koplicht hangt laag boven het water.

Han schiet zijn touw nog eens op, rekt zijn stijve lichaam uit, roeit naar den motor, die rustig tuffend nadert. Als hij er dwars van is, gaan zijn handen langs de reeling en hij vindt den bolder. Dan komt het touw strak; Han houdt het en de roeiboot sleept mee tegen wind en stroom. De harde, sombere kop van de krib glijdt naar beneden...

Han stapt uit zijn boot, gaat naar den schipper.

„Goeien avond,” groet hij, „mag ik mee naar huis?”

„Hou maar vast hoor. Kerel, je had allang thuis moeten zijn.”

„Meegenome vanmiddag,” zegt Han, „en nou kon 'k niet meer thuis kome. Ik ga eve bij 't fornuis zitte als je 't goedvindt. Ik ben nat.”

„Kruip maar in de roef voor je bevroren ben.”

In de roef is de vrouw van den schipper, die geeft hem een stoel bij 't fornuis. Vóór Han een half uur later losgooit, geeft hij de vrouw een pond koffie, den schipper wat sigaren en een borrel uit het glaasje zonder voet.

Op de brug aan den wal staat Tijn en als hij zijn boot vastlegt, zegt ze:

„Han, ik heb in angst gezete. Is dat lang wegblijve!”

Hij hoort geen verwijt in haar stem, maar een medelijden, gewekt door haar warme liefde. Dat maakt hem blij en hij antwoordt:

„Eerst een kop warm drinke, een paar sneje brood en droge kleere, Tijn, dan zal 'k vertelle. M'n dag is goed geweest, al zou je bevieze waar je zelf bij ben.”

1) Plaats, vlak beneden de krib, waar 't water opstroomt.